

Roman

Belofte aan
een moeder

MARY SCHOON

BELOFTE AAN EEN MOEDER

Mary Schoon

Belofte aan een moeder

Uitgeverij Zomer & Keuning

Van Mary Schoon verschenen eerder bij uitgeverij Zomer & Keuning

Tilly Tod

Ik beet Suzan Brand

Zij van Keijzer

Bang hart

De liefde achterna

ISBN 9789401907217

ISBN e-book 9789401907224

NUR 344

© 2016 Uitgeverij Zomer & Keuning

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.maryschoon.nl

www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden

PROLOOG

Met een asgrauw gezicht ligt de oude vrouw in haar ledikant. Haar nietige vogelkopje rust op de bonte peluw. Vlinderlicht en broos, maar haar ogen steken nog fel en haar toegeknepen lippen drukken haar onverzettelijke karakter uit. In haar blauw geaderde handen glinstert een zilveren rozenkrans. Haar ademhaling gaat gejaagd. Ze wil nog wat zeggen, ze moet nog iets regelen voor ze voorgoed haar ogen sluit en aan haar laatste reis begint.

Scherp loert ze naar haar vier zonen die snotterend voor haar bed staan. Uit de kluiten gewassen kerels met granieten koppen. Harde werkers van de vroege ochtend tot de late avond die altijd hebben gedaan wat zij hun opdroeg. Zonder haar strenge hand had het er misschien heel anders uitgezien. Ze hadden het verkeerde pad op kunnen gaan. Ze hadden kunnen gaan drinken of stropen, naar zee kunnen gaan en verzuipen, of in bed zijn beland bij smerige vrouwen waar ze enge ziektes op hadden kunnen lopen, dan had ze hen nooit teruggezien. Maar dat is allemaal niet gebeurd, enkel door haar nooit aflatende zorg en haar scherpe ogen die overal waren. Altijd was ze hen een slag voor, ze gaf geen centimeter toe, en dat heeft hen behoed voor al die gevaarlijke dingen die in het leven op de loer liggen.

Maar nu hangen de loden op de grond, ze heeft haar leven geleefd. Deze vier moeten haar werk voortzetten en de boerderij die onder haar leiding tot bloei is gekomen, groter maken. Het is allemaal niet vanzelf gegaan, ze heeft er hard voor gewerkt, zichzelf niet gespaard en zuinig geleefd, want alleen zo bereik je wat. Maar nu is ze moe en het zal niet lang meer duren

voor de wekker afloopt en het uurwerk stilvalt. Maar voor ze bij Petrus aanklopt, moeten ze dat ene beloven waar ze hen altijd verre van wist te houden en waar ze zo van gruwet. Met haar laatste krachtsinspanning tilt ze haar hoofd op en opent haar mond. Er borrelt enkel een zacht gereutel op uit haar keel. Paniekerig schieten haar ogen heen en weer, en haar vingers, die net nog zo liefdevol de rozenkrans streelden, klauwen wanhopig in de wollen deken.

Dwingend kijkt ze haar jongens aan, en een voor een slaan ze hun ogen neer. Ze weten allang wat moeder zeggen wil. Ze wil hen waarschuwen voor dat ene, voor haar allergrootste angst. Vrouwen! Moeder is altijd de enige vrouw in hun leven geweest. Ieder ander zal de broers uiteendrijven, kwaad en verderf zaaien en de welvarende boerderij regelrecht naar de knoppen helpen.

Met een laatste krachtsinspanning heft Mijntje Schaaap haar hoofd op. Klaar voor haar laatste zedenpreek.

‘Zeg maar niks, moeder,’ zegt Wout schor.

‘Nee, ik mot... jullie wat zeggen...’ kreunt Mijntje.

‘We weten het al, moeder,’ fluistert Teun, en hij veegt met een zakdoek zijn ogen droog.

Maar Mijntje doet opnieuw een poging. ‘Belooft jullie moeder... dat jullie bij elkaar blijven.’

‘Dat spreekt toch vanzelf, moeder,’ zegt Piet sniffend. ‘Wees nou toch stil, spaar uw krachten.’

Venijnig kijkt ze hem aan. Willen ze op de drempel van haar heengaan haar nog de mond snoeren? Opnieuw haalt ze adem en ze brengt uit: ‘Geen vrouwen in mijn huis!’

‘Geen poot over de drempel, moeder!’ belooft Piet grif.

‘We doen het niet, moeder,’ zegt Wout sussend.

Mijntje kijkt haar jongste aan. ‘Teun?’

Schoorvoetend komt Teun iets dichterbij. Piet port hem in zijn zij. ‘Zeg wat, man!’

Teun slikt. Liever had hij niks gezegd, maar moeder rust toch niet voor ook hij antwoord heeft gegeven. ‘U kunt gerust zijn, moeder, we doen het niet.’

Mijntjes ogen zoeken haar oudste, die aan het voeteneind staat. ‘Arie? Ik heb jou nog niet gehoord.’

‘Geen wijf komt erin, moeder, daar zal ik voor zorgen!’ Met

vooruitgestoken kin en een vastberaden trek om zijn mond kijkt hij haar met zijn felblauwe ogen aan.

Uitgeput maar gerustgesteld zakt Mijntje terug in haar kussen en sluit tevreden haar ogen. 'Heilige Augustinus, waak over mijn jongens.' De woorden komen zacht en langzaam. 'Heilige Bonifatius, zorg voor het vee.' Haar ademhaling wordt moeilijker.

In een waas van tranen kijken de jongens toe hoe haar laatste woorden voor de Heer zijn bestemd. Mijntje is al slechter te verstaan. Dan weer is het stil, dan prevelt ze toch weer wat. Het is op haar wegstervende stem na doodstil in de kamer. De klok tikt de seconden weg.

Fluisterend klinkt het dan: 'Heer, neem mij op in uw koninkrijk.'

Het zijn haar laatste woorden. De rozenkrans glijdt uit haar handen. Mijntje is klaar voor de grote oversteek.

HOOFDSTUK 1

Enkel wat buren, nichten en neven en meneer pastoor zitten na afloop van de begrafenis in de woonkeuken van de boerderij en praten wat na. Zo vaak maak je niet mee dat een boerin van zo'n grote hoeve overlijdt. Dan is het altijd goed eten en drinken. Dan komen er schalen met luxe broodjes, dik belegd met vette kaas en zelf gerookte ham op tafel. Stevige borrels en glaasjes vol dure rookwaren. Maar de borrels waar iedereen zo stiekem naar smacht blijven uit en de sigaren zijn van een goedkoop merk. Mijntje hield niet van geld uitgeven. De jongens Schaap roken enkel hun pijpje, en drinkers zijn het al helemaal niet. Er was ook geen drank toen hun vader twintig jaar geleden werd begraven, dus waarom nu dan wel?

Drank was moeder een gruwel. Met de jaarlijkse kermis maakte Mijntje een uitzondering en haalde ze een halfje citroenbrandewijn in huis. Met veel vertoon schonk ze haar jongens dan een borrel in. Maar dat was meer berekenend dan gul. Zo belette ze hen de gang naar het café, hielden ze mooi hun centjes in de zak en konden ze ook niet tegen een meid aanlopen.

De dikke rook hangt als een vette walm om de lamp en er staan nog twee sigaren in het glas. De laatste gasten nemen mompelend afscheid. Vermoeid en versuft blijven Teun, Piet en Wout bij de tafel achter. Onwennig schuiven ze op hun stoel. Ze hebben elkaar niks te zeggen, het was altijd moeder die aan één stuk door ratelde. Niet dat ze daar altijd naar luisterden, meestal ging het hun ene oor in en het andere uit, maar er werd gepraat, en dat was toch wel prettig. Ze hebben het nooit begrepen, moeder kwam zelden het erf af, en toch wist ze alles. De

wind brengt het aan, zei ze dan met een geheimzinnig lachje.

In de keuken stommelt Arie bij het aanrecht. Onhandig droogt hij moeders kostbare chinees porseleinen kopjes af, die voorlopig de glazenkast niet meer uit zullen komen. Ze moesten ze wel gebruiken, want het doordeweekse goed zag er niet meer uit. Niks is passend, oren ontbreken en alles is met bruine barsten doorgroefd. Vreemd dat je daar dan opeens erg in hebt.

Langzaam valt de schemer in. De wind wakkert aan en dikke, grauwe wolken jagen onheilspellend door de lucht. Teun kijkt met een somber gezicht naar buiten. 'Er is storm op komst.'

'Begin maart, wat wil je?' zegt Wout.

'Het is nog te nat en te koud om te zaaien,' zegt Arie. 'Beter om nog maar een week te wachten.'

De anderen knikken. De kamerklok tikt de minuten weg.

'Daar zitten we dan,' zegt Piet, en hij kijkt de kring rond.

'Moeder kan tevreden wezen,' vindt Teun, 'we hebben knap werk geleverd.'

Ze brommen instemmend. Piet komt kreunend overeind. 'We moesten maar gaan melken. Moeder zou zich in haar graf omdraaien als ze wist dat we hier zaten te niksen.'

Braaf sjokken Teun en Wout achter hem aan naar boven om zich weer in hun oude kloffie te hijsen. Op de koestal stappen ze in hun besmeurde overalls en klossen op hun klompen naar de stal waar de koeien met volle uiers wachten. Arie heeft inmiddels de boel aan kant. Hij veegt zijn altijd lopende neus nog even af aan de theedoek en hangt deze dan aan het haakje. Met een schuin oog kijkt hij naar de lucht. Het is droog, hij kan nog best een paar uur baggeren voor het helemaal donker is.

De maan glanst vol aan de met sterren bespikkelde hemel wanneer ze de laatste overgebleven broodjes met lange tanden naar binnen werken. Vermoeid stapelen ze de vuile boel op het aanrecht en kruipen weer bij elkaar om de tafel.

'Verdorie, ik ben zomaar kouwelijk,' rilt Wout.

'Komt door de spanningen,' weet Piet. 'Dat is de pest voor een mens.'

'Zullen we de kachel aansteken?' oppert Wout.

Geschrokken kijkt Piet op. 'Na 1 maart mocht de kachel niet

meer aan van moeder. Ik weet trouwens niet eens of er nog kolen in het hok liggen.'

Bedremmeld kijkt Wout zijn broer aan, maar hij legt zich erbij neer.

En weer is het stil.

Teun begint opeens te grinniken. 'Horen jullie eens, daar schiet me opeens iets leuks te binnen. Zullen we een radio kopen? Dan hebben we 's avonds wat om naar te luisteren.'

Geschrokken kijkt Arie op. 'Een radio! Hoe krijg je het in je malle hoofd! Moeder ziet je aankomen.'

'Moeder ziet niks meer, we motten het nou zelf doen,' bromt Teun. Allemaal kijken ze kwaad zijn kant op. Teun schuift zijn stoel naar achteren en staat met een zucht op. 'Denken jullie er maar eens over. De avonden zijn lang als we elkaar niks te vertellen hebben. Welterusten, ik ga plat.'

De broers mompelen iets onverstaanbaars terug en weer valt er een loodzware stilte.

'Moeder was een heilige,' zegt Piet. 'Die is regelrecht naar de hemel gegaan.'

De anderen knikken. Arie bladert verveeld door de krant die ze delen met de burens. Wout trekt zuigend aan zijn pijp en Piet staart met weemoed door het raam naar buiten.

Voor negenen zoeken ze alle vier de beddenkoets op, maar bij geen van hen wil de slaap komen. Ze piekeren en vragen zich af hoe het nu verder moet zonder moeder, de spil van het gezin.

Het lijkt ze onmogelijk.

Vier weken later zijn de akkers ingezaaid en heeft Teun eindelijk tijd om naar de wekelijkse markt te gaan. Dirk Splunter, de veehandelaar, heeft een koe bij hen opgehaald die toch weinig melk meer gaf, en Teun vond het leuk om te kijken wat het beest nog zou opleveren. Vrolijk komt hij laat in de middag terug, met een radio onder zijn arm.

De broers zien hem aankomen, en met bedenkelijke gezichten sjokken ze achter Teun aan naar binnen. Met hun handen diep in de broekzakken kijken ze toe hoe Teun het ding op het dressoir zet, de stekker in het stopcontact steekt, aan de knoppen draait en een zender zoekt. Na wat verontrustend geruis en geknetter

klinkt er dan toch een vrolijk muziekje door de kamer. Triomfantelijk recht Teun zijn rug en kijkt zijn broers aan.

De stroeve gezichten ontspannen en verbaasd luisteren ze naar het kleine kastje dat zo veel geluid produceert. Nog even blijven ze luisteren, dan taaïen ze zwijgend af naar de keuken, waar Arie de pan met aardappelen van het fornuis haalt, in de gootsteen afgiet en de wortelen en uien erdoorheen stamp.

‘We kunnen,’ zegt hij.

Zwijgend schuiven ze aan en scheppen ze op. Met trage bewegingen prakken ze het spekvat waarin de kanen rijkelijk drijven door de hutspot en beginnen de hap gestaag naar binnen te werken. Een tijdlang wordt er niets gezegd. Door het getik van de vorken heen luisteren ze naar de muziek die door de openstaande kamerdeur komt.

‘Wanneer ben je van plan om onze kleren te wassen, Arie?’ vraagt Piet tussen twee happen door. ‘Ik heb geen schone onderbroek meer in de kast liggen.’

Fel kijkt Arie op en loopt dan rood aan. ‘Ik ben geen wijf!’ snauwt hij. ‘Ieder wast zijn eigen zootje. Het is al mooi genoeg dat ik alle dagen kook.’

‘Mij best,’ grauwet Piet. ‘Dan zwieper ik ze morgen wel door de sloot.’

Dat is Arie toch te gortig. Nijdig schraapt hij zijn bord uit en zegt: ‘Nou, goed dan. Ik zal vanavond een wasketel sop op het petroleumstel zetten en wie vuil goed heeft, mietert het daar maar in.’

Teun knikt tevreden. ‘Als dat een paar uur weekt, is het vanzelf schoon.’

‘Niks gaat vanzelf, enkel doodgaan,’ snauwt Arie. De grauwe sluier die de dood van hun moeder over hen bracht, maakt hem nog elke dag verdrietig. Nu pas merkt hij hoezeer hij haar mist, want er gaat geen uur voorbij dat hij niet aan haar denkt. Helemaal nu hij ook nog haar werk erbij op zich heeft genomen. Nu pas realiseert hij zich dat moeders handen echt nooit stillagen. En hoe hij ook zijn best doet, aan alle kanten hoopt het werk zich op. Het huis vervuult, de bedden worden amper verschoond, je kunt door de ramen allang niet meer naar buiten kijken, overall is het even smerig en de stapel kapotte kleren groeit met de dag.

Wie gaat dat allemaal doen? Hij komt er gewoonweg niet aan toe, en zijn broers malen er niet om, of ze vertikken het. In ieder geval heeft hij het gevoel dat hij overal alleen voorstaat. Hij heeft ook maar twee handen aan zijn lijf en in zijn dag zit niet meer dan vierentwintig uur. Hij legt zijn vork neer, schuift zijn bord van zich af, pakt de krant en bladert erdoorheen.

‘Wout, heb jij nog ergens een paar muizenklemmen liggen?’ vraagt Piet.

‘In de schuur, onderste plank rechts.’

‘Mooi, dan zet ik er straks een stuk of wat onder mijn bed. Ik kon vannacht niet slapen van het getrippel en geritsel.’

‘Zet dan gelijk een paar rattenvallen naast de sloot, die hangen aan een spijker erboven. Ik zag van de week zo’n joekel naar de overkant zwemmen en het schapenland op kruipen.’ Arie duidt de grootte van een hond aan.

‘Weet je zeker dat het een rat was?’ vraagt Teun grinnikend. ‘Het zou me niks verbazen als je een bunzing hebt gezien.’

‘Het was een rat,’ zegt Arie nors. ‘Er mankeert niks aan mijn ogen, en bunzingen zwemmen niet.’

‘Zeg,’ begint Teun aarzelend, ‘ik heb de laatste weken lopen denken. En nou niet gelijk in de contramine, maar eerst luisteren, want ik heb een oplossing bedacht voor onze problemen.’

‘We hebben geen problemen,’ grauwte Arie.

‘Luister nou eerst maar,’ zegt Teun.

Verbaasd kijken de broers hem aan.

‘Ik denk dat we er allemaal bij gebaat zijn als we een huishoudster in dienst nemen.’

Het is een voltreffer. In de kerk had het niet stiller kunnen worden. De broers staren Teun aan alsof hij zojuist keihard heeft gevloekt. De woorden kaatsen tegen de muren en dalen neer op hun stugge koppen.

Langzaam loopt Arie purper aan, dan mokert zijn vuist op tafel zodat de borden ervan rinkelen. Hijgend komt hij overeind, buigt zich tot vlak voor Teun over en grauwte: ‘Farizeeër! Achterbakse onderkruiper! We hebben het moeder zo beloofd, en aan haar sterfbed nog wel. Geen vrouwen!’

‘Moeder heeft hier niks mee te maken,’ blaft Teun terug. ‘We kunnen niet alles zelf, daar zijn we onderhand wel achter geko-

men. Het zal een hele zorg minder zijn als ons natje en droogje geregeld wordt, onze kleren gewassen en de boel schoongehouden.'

'Smoel houden!' briest Arie, en zijn vuist dreunt opnieuw op tafel. 'Geen woord meer! Hoe durf je zo over moeder te spreken.'

'Ik zeg niks over moeder!' schreeuwt Teun terug, en wanhopig steekt hij zijn handen in de lucht. 'Ik zeg alleen dat een huishoudster uitkomst zal bieden. Jij werkt je een slag in de rondte en nog red je het niet. Moeder zal het begrijpen als ze zou zien hoe wij hier aan zitten te modderen en ons met dat vrouwenwerk geen raad weten.'

'Dat zal moeder niet!' snauwt Arie. 'Geen meid over de drempel, heb ik haar beloofd! Het mag dan niet zo gaan zoals moeder het deed, maar we redden ons!'

'Dat doen we niet, Arie, en dat weet je zelf ook. Jij bent de enige die een klein beetje handig is met dat vrouwenwerk en ook nog iets van eten op tafel weet te zetten, want daar hebben wij geen kaas van gegeten. Hoelang moeten we zo doorgaan? Nog meer vervuilen?'

Verslagen zakt Arie op zijn stoel neer en staart voor zich uit.

Voorzichtig gaat Teun verder. 'Arie, moeder maakt hier de dienst niet meer uit. En wees nou eens eerlijk. Zat moeder onder de koeien? Mestte moeder de stallen uit en ploeterde ze mee op het land? Moeder kan wel over haar graf heen willen regeren, maar ze is dood! Zo dood als een pier!'

'Hou je kop!' kermt Piet. Hij jankt er bijna van. Zijn stoel schiet achteruit en met grote stappen beent hij naar buiten. Met een klap valt de achterdeur dicht.

'Hoe kun je zo over moeder praten!' Ongelovig schudt Arie zijn hoofd, en met veel kabaal stapelt hij de borden op elkaar en mietert ze gebaar in de gootsteen.

Wout staat zwijgend op en draait de radio in de kamer uit.

Geen blik gunnen ze Teun meer waardig.

HOOFDSTUK 2

De zomer brengt niet het mooie weer waarop ze zo hoopten. Het hooi komt droog binnen, maar de gewassen groeien slecht. Ze werken, slapen en eten. Dag in dag uit. De mannen worden stiller, hadden ze elkaar al weinig te vertellen, nu zeggen ze alleen nog het hoognodige tegen elkaar. Het is goed dat de krant nog elke dag op de mat valt, anders waren ze helemaal van de buitenwereld afgesneden.

De herfst zet vroeg in. Ze maken het werk buiten gauw aan kant en vluchten de schuur in waar ook nog het een en ander te doen is. Ze repareren van alles en zoeken naar klusjes, maar nooit iets wat in huis moet gebeuren, daar staan hun handen nu eenmaal niet naar.

De boel vervuult en stapelt zich op. Ging Arie in het begin nog enthousiast aan de slag, nu staat dat vrouwenwerk hem met de dag meer tegen. Koken doet hij nog wel, maar lekker is het allang niet meer. Eén keer in de week haalt hij de bezem door het huis, en dan nog enkel op plekken waar wordt gelopen. De vitrage houden ze gesloten. De bovenverdieping is nog erger. Het ruikt er muf, omdat er niet gelucht wordt en het beddengoed is smoezelig en stinkt. Maar als je slaapt, heb je daar geen erg in. Het erf is een rommeltje. Het houtwerk bladdert af en er groeien zelfs graspollen in de dakgoot. Er komt nauwelijks nog iemand aanlopen, dus ook daar storen ze zich niet aan.

Op een dag, wanneer de koeien zijn gemolken en zijn broers wat riet wegmaaien aan de slootkanten, sloft Teun de keuken in om alvast een pot koffie te zetten. Bevreemd kijkt hij op als de brievenbus van de voordeur kleppert. Hij steekt zijn hoofd om

de deur en staart dan naar de zachtgele envelop op de mat. Post? Voor hen? Met de envelop in zijn handen zakt hij op een keukenstoel neer. Hij draait hem om en om. Een mooi handschrift, maar hij kent de afzender niet. Hij opent de envelop en haalt de brief eruit.

10 september 1962

Mijne heren,

In maart van dit jaar las ik de overlijdensadvertentie van uw moeder in de krant.

Ik ben Geertruida Snel en van het voorjaar ben ik zonder werk komen te zitten.

Nu hoop ik dat jullie een huishoudster nodig hebben of er misschien naar een op zoek zijn. Dat is waarom ik zelf het initiatief neem en de moed heb u te schrijven. Ik ben bekend met het werk op een boerderij. Buiten het huishouden kan ik melken, (melkmachine en op de hand), hooien en ik heb ook meerdere keren bij de slacht geholpen. Ik werk hard en ik kan bovendien goed koken.

Mocht u van mijn diensten gebruik willen maken, zou u dan contact met mij op willen nemen, zodat ik langs kan komen voor een sollicitatiegesprek.

*Ik groet u met de meeste hoogachting,
Geertruida Snel*

Teun laat de brief zakken. Beduusd staart hij voor zich uit. Hij kijkt om zich heen, het is alsof hij zich ineens bewust wordt van de rommel en viezigheid in huis. Eigenlijk komt deze brief als geroepen, alsof het zo heeft moeten zijn. Langzamerhand had hij al berust in hun belabberde toestand, maar nu is het net alsof deze brief hem wakker schudt. Valt de oplossing zomaar op de mat. Zomaar uit het niets biedt zich een huishoudster aan en zo te lezen eentje met twee rechterhanden. Hij draait de envelop om en leest het adres. Ze woont een paar dorpen verderop. Eigenlijk is dat alleen maar goed. Hij heeft liever geen bekende over de vloer. Kunnen zijn broers ook niks op haar aan te merken hebben. Dit is precies wat ze nodig hebben. Eindelijk weer

een knappe maaltijd op tafel, hij verlangt er nu al naar.

Wat zullen zijn broers opkijken als hij die brief straks onder de koffie laat zien. Hoe zullen ze reageren? Door het raam ziet hij de deur van de schuur opengaan. Snel zet Teun de mokken op tafel. Een moment staat hij besluiteloos met de envelop in zijn handen, dan stopt hij hem onder zijn trui. Hij heeft geen idee hoe zijn broers zullen reageren. Eén verkeerd woord en de vlam slaat in de pan. Als hij wil dat hier een huishoudster komt, moet hij dit tactisch spelen. Hij kan beter eerst zelf gaan kijken wie die Geertruida Snel precies is en dan pas met de anderen overleggen. Of zelf beslissen en niks overleggen. Het geeft geheid homeles. Zijn broers willen er toch niet aan, maar achteraf zullen ze hem dankbaar zijn. Net zoals met die radio. Nu zijn ze mal met dat ding.

Een paar dagen later trekt Teun zijn dikke bonker aan en stapt op zijn fiets. Verkleumd klopt hij een uur later op de voordeur van een armoedig arbeidershuisje. Na wat gerommel met grenfels en sloten doet een meid met lang, krullend, kastanjebruin haar open. Nog drukdoende veegt ze haar handen aan haar schort droog en kijkt hem enigszins korzelig aan.

‘Ik ben Teun Schaap. Je hebt ons een brief geschreven.’ Het klinkt bedeesd en klungelig en hij voelt dat hij nog een kleur krijgt ook. Zodra de vrouw hoort wie hij is, wordt haar gezicht vriendelijker en stapt ze uitnodigend opzij om hem binnen te laten. Ze gaat hem voor naar de keuken en wijst hem een stoel aan. Wat onzeker gaat hij zitten. Hij had gehoopt het bij de deur af te kunnen handelen, maar nu hij in het gezellige keukentje zit en nieuwsgierig rondkijkt, blijkt dat helemaal geen straf. Een gezellige schouw met een rood geblokt gordijntje eromheen. Koperen potten aan een rek en een modern gasfornuis in de hoek. ‘Leuk huis heeft u.’

‘Zeg maar jij, hoor. Voluit heet ik Geertruida, maar iedereen noemt me Trui. Ik zal koffiezetten, dat praat wat gemakkelijker.’ Bedrijvig maalt ze de bonen in een elektrische koffiemolen. ‘Ja, dit huis hoort bij de boerderij hier verderop. De zoon van mijn baas komt hier met zijn aanstaande vrouw in, maar voor die tijd willen ze eerst grondig de boel verbouwen. Die nieuwe schoon-

dochter neemt ook mijn baan over, dus toen ik de overlijdensadvertentie van uw moeder las en zag dat ze alleen maar zoons naliet, kwam ik op het idee om jullie een brief te schrijven. Ik heb de advertentie uit de krant gescheurd en bewaard. Nu de datum dat ik hier uit moet naderbij komt, heb ik jullie geschreven. Ik zou niet weten wat voor ander werk ik zou moeten doen. Ik werk nu eenmaal graag in de huishouding. Werk in een winkel of op een fabriek ligt me niet. Ik heb liever niet te veel mensen om me heen en ik hou van het buitenleven en van de beesten.'

'Dan ben je bij ons aan het goede adres,' zegt Teun.

Ze kijkt hem vragend aan. 'Maar dat betekent wel dat ik een betrekking voor dag en nacht zoek.'

Teun slikt en knikt zwijgend. Daar had hij nog niet bij stilgestaan. Gebiologeerd kijkt hij naar haar lange rode krullen. Ze is mooi, heeft een prettige stem en haar grijze ogen lijken oprecht. Wat hem betreft kan ze komen! Als hij met deze vrouw aan komt zetten, kunnen zijn broers toch weinig bezwaar maken. Maar ze moet wel haar eigen vertrekje krijgen, en om aan de wens van hun moeder tegemoet te komen zo ver mogelijk bij hen vandaan. Maar dat is te regelen, de boerderij is groot genoeg. En zo'n meidje heeft er recht op. Zo kunnen ze langzaam aan elkaar wennen. Het is geen kletskaus, want ze rommelt nu al een tijdje bij het aanrecht zonder iets te zeggen. Teun gluurt stiekem naar haar benen. Mooie benen, goedgevormd en lekker stevig. Hij kucht maar eens, want ze lijkt hem wel vergeten.

Maar dan draait ze zich om en gaat tegenover hem zitten. 'Jullie wonen alle vier nog thuis?' vraagt ze dan.

Teun knikt.

'Alle vier ongetrouwd? Ik zag namelijk geen vrouwennamen naast die van jullie staan.'

Teun kleurt en slaat verlegen zijn ogen neer.

'Dan hebben jullie zeker een huishoudster nodig,' zegt ze lachend.

Hij haalt verontschuldigend zijn schouders op. 'We dachten ons wel te redden na moeders dood, maar het is een zootje geworden. Arie kookt een paar keer in de week voor een paar dagen tegelijk en soms wassen we onze kleren, maar dan heb je het wel gehad.'

Ze kijkt hem onderzoekend aan. ‘Dan zullen jouw broers ook wel blij zijn met mijn komst.’

‘Ze weten het nog niet,’ zegt Teun aarzelend. ‘Het moet min of meer een verrassing worden. Ze zullen er in ieder geval van opkijken.’

‘Is het een grote boerderij?’

Teuns ogen lichten op. ‘Het is een ruime hoeve met daarachter twee grote stallen en met vijfendertig bunder land. Een paar jaar geleden is er een grote gierkelder gekomen en het oude rieten dak is vervangen door mooie rode pannen. We houden dertig koeien, twintig schapen, een paard en een geit.’

‘Zo, dat is niet mis!’ Ze springt op en schenkt snel een tweede kopje voor hem in. Nu presenteert ze er ook een koekje bij. ‘Ik vind het vervelend om ernaar te vragen, maar wat ga ik verdienen?’

‘Best loon,’ belooft hij gul. ‘Maar daarover wil ik eerst met mijn broers overleggen. Maar wees gerust, een goed loon boven op kost en inwoning.’

Haar ogen beginnen te schitteren en ze lacht haar witte tanden bloot. ‘Wanneer kan ik beginnen?’

‘Wanneer precies moet je hier uit?’ vraagt hij om toch nog wat tijd te rekken. Plots breekt het zweet hem uit en veegt hij zijn klamme handen aan zijn broek af. Heeft hij zomaar op eigen houtje een meid aangenomen!

‘Volgende week sta ik bij je op de stoep!’ zegt Trui, en ze knikt tevreden.

Met pijn in zijn maag en een droge mond ploegt Teun op de terugweg tegen de felle herfstwind in. Hij is er nog ondersteboven van. Heeft hij op eigen houtje een meid aangenomen. En wat voor een! Die laat er geen gras over groeien, deze weet van aanpakken. Zou ze niet te bijdehand zijn? Afijn, daar is nu niets meer aan te doen, volgende week komt ze al. Hoe gaat hij dit zijn broers vertellen en wanneer? Hij moet het handig aanpakken, anders gooien ze meteen hun kont tegen de krib en houden ze de deur voor die meid gesloten. Geen poot over de drempel, hebben ze moeder beloofd. En zie hier: Geertruida Snel, lange benen, mooi gevormde kuiten, prachtig lang kastanjebruin haar

en dat loopt straks in hun boerderij.

Onder het eten kan hij er het best over beginnen. Dan heerst er in de regel een gezellig sfeertje en zijn ze meestal in een beste stemming. Of vlak daarna wanneer de buiken vol zijn en ze de pijpen opsteken. Teun duikt nog dieper in zijn kraag. Hij is er nog niet over uit.

Kletterend laat Arie zijn lepel vallen. Vol ongelooft staren de drie broers Teun aan. Een tijdlang blijft het ijsig stil in de keuken. Piet, die net een hap havermout wilde nemen, blijft met open mond zitten. Wout is de eerste die zijn spraak terugkrijgt. 'Ben jij om een meid uit geweest? Begrijp ik dat nou goed?'

Dan dreunt Aries vuist op tafel. 'Ben je nou helemaal! En dat zonder ons erin te kennen! Hoe krijg je het voor elkaar!'

'Het gaat hier toch goed?' zegt Piet onnozel. 'We hebben toch geen meid nodig?'

Teun schudt zijn hoofd. 'Het gaat hier helemaal niet goed. Kijk toch eens goed om je heen, doe je doppen toch open, we leven in een zwijnenstal!'

Arie steekt zijn vierkante kin naar voren en schudt driftig met zijn hoofd. 'Is dat mijn dank? Ik sta te zweten achter het fornuis, ik was jullie kleren en ik veeg de boel aan! Jullie komen niks tekort!'

'Daar gaat het niet om,' sust Teun.

'Waar gaat het dan wel om?' briedt Arie.

'De boel verslonst. Wij verslonzen.'

'Mij hoor je niet klagen!' zegt Piet.

'Nou kun je hoog of laag springen, ze komt er niet in!' beslist Arie.

'We sturen haar met dezelfde vaart terug,' zegt Piet. 'We hebben het moeder beloofd.'

'Zo is het,' zegt Arie. 'En die belofte is heilig! Je hoort het, Teun, ze komt er niet in!'

Boos maar nog meer verdrietig kijkt Teun zijn broers aan. 'Het spijt me, maar ik heb haar al aangenomen en met een paar dagen staat ze hier voor de deur. Het enige wat ik jullie vraag is haar een kans te geven. Stuur haar niet meteen weg, alsjeblieft!'

'Dat doen we wel,' zegt Arie rustig.

‘Moeder wilde het niet, Teun,’ zegt Wout.

Arie knikt instemmend. ‘Zo is het. Of is jouw woord aan moeder niks waard?’ zegt Arie met een snik in zijn stem.

‘Een belofte aan haar sterfbed gedaan nog wel,’ doet Piet er een schepje bovenop.

‘Dat ben ik niet vergeten,’ zegt Teun kalm. ‘Maar moeder is dood en wij moeten verder. En we hebben het geprobeerd, maar het gaat zo niet langer. Moeder zou ook niet willen dat we vervuilen en dat haar boeltje vervuult. Moeder was altijd zo proper op haar spullen. Als ze haar huis nu eens zou zien...’

Die opmerking is raak. Zwijgend staren ze hem aan. Teun ziet de twijfel op hun gezichten rijzen. Arie slaat zijn ogen neer en Piet snuit luidruchtig zijn neus in zijn zakdoek. Ze mompelen wat onverstaanbaars en lepelen dan voorzichtig verder van hun koud geworden havermout.

‘Ergens heeft Teun een punt,’ begint Wout aarzelend.

Piet schuift zijn bord van zich af en wist met zijn mouw zijn voorhoofd af. Nu ze het over een vrouw hebben, breekt het zweet hem uit. Het idee dat er straks wapperende rokken om hem heen ruisen maakt hem nu al duizelig. Teun brengt wat teweeg. Schichtig kijkt hij naar zijn broers, dan vraagt hij zo terloops: ‘Is het een aardige meid, Teun?’

Teun knikt en hij grijnst wat scheef. ‘Aardig en vriendelijk en niet lelijk ook. Bovendien kan ze lekker koken.’

‘Wat mankeert er aan mijn eten?’ stuift Arie opnieuw op. Hij wacht niet op een antwoord maar keft meteen verder. ‘Altijd heb jij wat over het eten te mauwen, dat was al zo toen moeder nog leefde. Ze heeft jou verwend tot op het bot, enkel omdat je de jongste bent! Daardoor ben je een eigengereid, verwend ventje geworden.’

‘Moeder en verwennen?’ reageert Teun beledigd. ‘Man, dat woord kwam niet in haar woordenboek voor!’

‘Laten we alsjeblieft geen ruzie maken,’ sust Wout. ‘Dat is wel het laatste wat moeder wilde. Laat die meid dan in vredesnaam maar op zicht komen. Is het niks, dan kan ze meteen weer vertrekken.’

Vol onbegrip steekt Arie zijn handen in de lucht. ‘Wat mankeert jullie? Wat hebben we moeder nou beloofd? Met ons hand

op ons hart nog wel? Geen vrouwen! En dat meende ik uit de grond van mijn hart! En nu gaan we onze belofte al verbreken?’

‘Man, we trouwen er niet mee! Wat een deining om een meid! Ze komt enkel om te werken en om voor ons te koken. Maak toch van een mug geen olifant!’ roept Teun boos.

‘Ik ben duizend procent tegen,’ bromt Arie.

‘Er kan niet gestemd worden, ik heb haar al aangenomen.’

‘Dan valt er niks meer aan te doen,’ zegt Piet. ‘En wie weet, misschien valt ze mee.’

Teun wrijft over zijn vermoeide gezicht. Nu moet hij nog met het laatste obstakel voor de dag komen en dat gaat vast nog meer hommeles geven. ‘Ze komt voor dag en nacht,’ zegt hij bijna fluisterend.

Arie loopt weer rood aan. ‘Dat nooit!’ grauwt hij.

‘Denk om je hart, Arie!’ waarschuwt Piet.

‘Dat moet wel, ze moet haar huis uit,’ zegt Teun.

Piet grinnikt. ‘En waar wou je haar laten? Waar moet ze slapen?’

‘In ieder geval niet in moeders bed,’ zegt Wout.

‘Helemaal nergens!’ schreeuwt Arie. ‘Zijn jullie nou helemaal bedonderd!’

Teun onderdrukt een lach. Wout is ook al bijna om. Het gaat vlotter dan hij hoopte. ‘Maar ook daar heb ik een oplossing voor gevonden,’ zegt hij gauw. ‘We zullen de opkamer vrijmaken, daar komen we toch nooit. Dan slaapt ze keurig in haar eentje beneden en kan ze ’s morgens als eerste de kachel aanmaken en voor ons ontbijt zorgen.’

‘Dat hoop je dan maar,’ bromt Arie. ‘Wie zegt dat het geen lui kreng is?’

‘Als dat zo is, vliegt ze er net zo hard weer uit,’ zegt Teun beslist. Het lijkt erop dat Arie een tikje toegeeflijker wordt. Nu moet hij erover ophouden en Arie niet verder tegen zich in het harnas jagen. ‘We geven haar vier weken de tijd, als ze dan nog niet bevalt, kan ze vertrekken en zul je mij nooit meer over een werkster horen. Afsproken?’

De broers kijken elkaar aan en brommen instemmend.

Ook Arie, zij het met grote tegenzin.

Ze hoeven zich maar aan één regel te houden: geen vrouwen in huis!

De volwassen broers Teun, Wout, Piet en Arie zijn alle vier nog vrijgezel als hun moeder overlijdt. Ze gaan gevierden de boerderij runnen. Ze hebben geen keus, want hun moeder wil niet dat er een meid in huis komt. Maar al snel verandert hun huis in een zwijnenstal. Koken lukt ook al niet en schone kleren zijn een ongekende luxe geworden. Dan dient zich een meid aan, Trui, die snel verandering brengt in het huishouden. Er komen dankzij haar zelfs een douche en wc. Zo slecht is een vrouw nog niet! Tenzij ze iets in haar schild voert...

Mary Schoon was misschien wel het liefst zelf een boerenmeid geweest. Ze vindt niets romantischer dan krasse kerels op klompen die langzaam ontdooien. Eerder verschenen van haar onder meer *De liefde achterna* en *Bang hart*.

Z&K

ISBN 978 94 0190 721 7 NUR 344

9 789401 907217

www.zomerenkeuning.nl